

Familie Gruner

Toespraak Jekerweg 66, 14.9.2021 om 09.00 uur

Wij staan hier voor het huis van de familie Gruner, drie generaties; zij zijn gearresteerd en op transport gesteld vanuit de doorgangskampen Dossin in Mechelen (België) en Westerbork (Drenthe) naar het concentratiekamp Auschwitz-Birkenau.

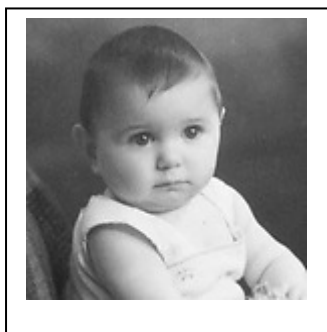
De oudste generatie bestond uit **Louis Eugen Gruner**, geboren op 20 augustus 1879 in Schönefeld. Hij trouwde met **Johanna Herz**, zij werd geboren op 8 december 1879 in Münster.

Nadat hun kinderen vanuit Maastricht werden gedeporteerd zijn zij gevlucht naar België. Daar werden zij gearresteerd op 8 april 1943 en overgebracht naar het Kamp Dossin in Mechelen. In dit kamp is Johanna op 2 september 1943 overleden, zij was toen 63 jaar. Voor haar ligt al een struikelsteentje in Duitsland.¹

(Op het oorspronkelijke adres Hermannstrasse 6 te Essen-Katernberg liggen de struikelstenen voor Louis-Eugen Gruner, zijn vrouw Joanna Gruner-Herz, schoonzuster Fanny Herz, zoon Walter Gruner en jongste zoon Paul Gruner.²)

Louis Eugen werd met zijn kleindochter Ruth Betty vanuit dit doorgangskamp op 31 juli 1944 naar Auschwitz gedeporteerd en bij aankomst op 3 augustus 1943 direct vermoord. Louis was toen 63 jaar oud en zijn kleindochter Ruth pas 9 jaar.³

Ruth Betty Goldschmidt is geboren op 14 september 1933 in Lich (Duitsland, Hessen). Kort na haar geboorte verhuisde zij in 1933 met haar ouders naar Heer en Maastricht. Zij werd met haar grootouders op 18 april 1943 in België gearresteerd. Haar deportatie naar kamp Dossin het Belgische doorgangskamp vond plaats op 25 mei 1943. Op 31 juli 1943 volgde de deportatie naar Auschwitz waar zij bij aankomst op 3 augustus 1943 direct werd vermoord, 9 jaar oud. Zij was de dochter van Else Karoline Gruner die al een jaar eerder op 31 augustus 1942 in Auschwitz was vermoord.⁴

Van hun drie kinderen heeft de oudste zoon **Hermann** uit 1903 de Holocaust overleefd en hij overlijdt in Parijs in 1956.

De middelste zoon **Walter** is op 24 juni 1907 in Katernberg geboren. Hij werd bij de eerste groep Joden uit Maastricht op 25 augustus 1942 gearresteerd en vanuit Kamp Westerbork op 28 augustus 1942 gedeporteerd in de 14e trein met 608 personen. Hij werd op 30 augustus 1942 bij Cosel uit de trein gehaald (zie aparte paragraaf over Cosel). Acht maanden later

op 30 april 1943 werd hij op 35-jarige leeftijd in Midden Europa vermoord. Hij was koopman in parfum en toiletartikelen en bezat een winkel aan de Grote Staat 50 in Maastricht.⁵

De jongste zoon **Paul Gruner** is op 16 oktober 1908 in Essen geboren. Op

10 mei 1940 als de Duitsers hun aanval op het westen beginnen wordt Paul gearresteerd ergens in België en beland in een interneringskamp St. Cyprien in de buurt van Perpignan aan de voet van de Pyreneeën. Vanuit hier wordt Paul Gruner na twee jaar gedeporteerd naar het internerings- en doorvoerkamp Drancy in de omgeving van Parijs.

Op 26 augustus 1942 wordt hij naar Auschwitz gedeporteerd. Het is niet bekend waar en wanneer hij is

vermoord.

Else Karoline was de dochter van Louis en Johanna en de moeder van Ruth Betty. Zij behoorde met haar broer Walter tot de eerste groep Joden uit Maastricht die op 25 augustus 1942 zijn gearresteerd en vanuit Westerbork op 28 augustus 1942 werden gedeporteerd in de 14e trein met 608 personen. Bij aankomst in het concentratiekamp Auschwitz op 31 augustus 1942 werd zij met alle andere vrouwen en kinderen direct vermoord. Zij was toen 36 jaar want zij werd op 20 maart 1906 in Katernberg geboren.

Zij was getrouwd op 14 juli 1929 met Herbert Goldschmidt en zij gingen vervolgens uit elkaar in 1939 terwijl de officiële scheiding op 16 september 1941 plaats vond. Else Karoline ging met haar dochter Ruth Betty bij haar ouders hier aan de Jekerweg wonen terwijl Herbert Goldschmidt bij zijn moeder aan de Wijckerbrugstraat 51 introk. Hij was fout zowel voor als in de oorlog en collaboreerde met de nazi's en overleefde zo de Holocaust.

Bewust staat niet langer de naam van de foute ex 'Goldschmidt' op het struikelsteentje van Else Karoline want dat zou haar nagedachtenis geen goed doen.⁶

¹ [Johanna Grüner-Herz \(joodsmonument.nl\)](http://www.joodsmonument.nl)

² <https://www.tracesofwar.nl/sights/33340/Stolpersteine-Hermannstra%C3%9Fe-6.htm>

³ www.joodsmonument.nl/nl/page/130937/louis-eugen-gruner

⁴ www.joodsmonument.nl/nl/page/130933/ruth-betty-goldschmidt

⁵ www.joodsmonument.nl/nl/page/130936/walter-gruner

⁶ <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/130935/else-karoline-goldschmidt-gruner>